	Силабус навчальної дисципліни **«Порівняльна педагогіка»** **Галузь знань: А Освіта** **Спеціальність: А1 Освіта** **Освітня програма:** Освітні науки **Рівень вищої освіти:** другий (магістерський) **Курс:1, 2** **Семестр: 2, 3**
Факультет	**Педагогічної освіти і мистецтва**
Кафедра	**педагогіки та менеджменту освіти**
Викладач(-і) 	**ПІБ: Дутко Олена Миколаївна** **Посада: старший викладач** **Вчений ступінь: кандидат педагогічних наук** **Тел.: 0972877135** **E-mail: olenadutko22@kpnu.edu.ua** **Робоче місце:** **Профайл викладача (-ів):** http://pedahohika.kpnu.edu.ua/dutko/
Лінк на освітній контент дисципліни	Посилання на дисципліну, розміщену в середовищі системи дистанційного навчання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (Moodle) https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=7837
Статус дисципліни	Вибіркова освітня компонента
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити / 120 год.
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Стандартний курс (очний, заочний).
Анотація до курсу	Метою викладання навчальної дисципліни "Порівняльна педагогіка" є: підвищення науково-педагогічного рівня здобувачів, сприяння кращому розумінню особливостей розвитку національного, регіонального та глобального освітнього простору, з'ясування специфічних особливостей побудови, функціонування та розвитку національної освітньої системи порівняно з іншими, краще розуміння закономірностей освітнього процесу, усвідомлення взаємопов'язаності сучасного світу, розширення загальнокультурного кругозору студентів магістратури. Основними завданнями вивчення дисципліни "Порівняльна педагогіка" є - ознайомлення зі станом, тенденціями та закономірностями розвитку світового педагогічного досвіду, а також сучасних національних педагогічних культур; - визначення основних тенденцій та закономірностей

	розвитку освіти в різних країнах; - співвіднесення загальних тенденцій і національної чи регіональної специфіки розвитку освіти.
Політика дисципліни	*Академічна доброчесність.* Очікується, що відповіді здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями, передбачатимуть недопущення академічної недоброчесності (відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів тощо). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу плагіату чи обману. «Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view «Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)» https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSlMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg *Відвідування занять.* Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільського національного університеті імені Івана Огієнка» https://drive.google.com/file/d/1mSgolhpxhjS9dAP9pippTiBvdTLCVr5H/view відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати і перескладати екзамени тощо, останні – у зв'язку з поважними причинами; подати підтверджувальні документи, які засвідчують поважну причину, що унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни. *Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.* У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання здобутих шляхом здобуття неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)

	https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view , зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю). В *неформальній освіті*: -закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю); В *інформальній освіті*: -наявність наукової публікації, що відповідає тематиці дисципліни.
Компетентності	*Інтегральна.* Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, в тому числі дослідницько-інноваційній діяльності в галузі освіти/педагогіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. *Загальні:* Знання та розуміння предметної області (педагогіки) та розуміння професійної діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в галузі освіти. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність працювати в міжнародному контексті. Формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Здатність самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати та всебічно аналізувати інформацію про педагогічні явища та процеси. Здатність виявляти, аналізувати та систематизувати актуальні проблеми інноваційного розвитку освіти. Володіння навичками творчого професійного зростання.
Результати навчання	В процесі вивчення цього курсу здобувачі ***набудуть знання*** про закономірності та тенденції розвитку освітнього процесу у різних країнах, геополітичних регіонах та у світі в цілому, а саме отримають ***здатність усвідомлювати*** сутнісні зміни у характері розвитку освітніх процесів, пов'язані із процесами глобалізації; особливості освітньої практики різних народів у її специфічних особливостях та закономірних проявах; місце освітньої культури свого народу в системі загальносвітового освітнього розвитку; причинно-наслідкові зв'язки розвитку освітніх процесів, різницю між освітніми явищами, що мають універсальний, особливий або одиничний характер. ***А також*** отримають здатність: аналізувати, порівнювати та зіставляти освітні явища та процеси, що відбуваються у різних країнах, геополітичних регіонах та у світі в цілому;

	аналізувати, порівнювати теоретичні погляди на процеси і явища педагогічної практики різних народів, бачити та оцінювати тенденції їх розвитку; аналізувати офіційні документи, наукову літературу з проблем розвитку освіти (вітчизняної та зарубіжної) у галузі філософії освіти, історії освіти, соціології освіти, освітньої політики, теорії освіти та психології освіти; формулювати та висловлювати власну точку зору в усній та письмовій формі щодо закономірностей та тенденцій розвитку педагогічних явищ і процесів, що відбуваються у своїй країні, у європейському регіоні та у світі в цілому. Встановлювати взаємозв'язки між теорією і практикою сучасної освіти та педагогіки, приймати рішення і виробляти стратегію розв'язання науково-прикладних задач з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів. Вдосконалювати рівень власної професійно-педагогічної компетентності на основі вивчення, аналізу й систематизації сучасних тенденцій розвитку сучасної та зарубіжної освіти. Визначати актуальні проблеми сучасної освіти, педагогіки, виховання особистості та обґрунтовувати власну точку зору щодо цих питань. Аналізувати суттєві зв'язки між компонентами освітнього процесу, прогнозувати ефективність функціонування процесів навчання і виховання, визначати умови ефективності, більш досконалі варіанти побудови освітнього процесу. Планувати моніторинг якості освіти з урахуванням особливостей компетентнісного підходу.
Зміст дисципліни	1.1. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань. 1.2. Глобалізація як чинник впливу на розвиток освіти у світі. 1.3. Сучасний стан розвитку дошкільної освіти в країнах Європейського Союзу. 1.4. Сучасний стан розвитку шкільної освіти в країнах Європейського Союзу. 1.5. Особливості організації вищої освіти у провідних країнах світу та в Україні. 1.6. Професійна підготовка вихователів закладів дошкільної освіти за кордоном. 1.7.Професійна підготовка педагогічних працівників за кордоном. 1.8. Загальні тенденції структурного реформування освітніх систем у провідних розвинених країнах світу та в Україні. 1.9. Провідні підходи до вирішення завдань підвищення ефективності освіти. 1.10. Сучасні напрями розвитку порівняльної педагогіки.
Методи навчання	словесні: розповідь, пояснення, бесіда; наочні: ілюстрація, демонстрація; навчальна робота під керівництвом

	викладача; самостійна робота з науковими джерелами; дискусії, метод порівняльного аналізу, створення презентацій, проблемно-пошукові методи, «мозковий штурм» .
Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка	1. Будник О. Б. Порівняльна педагогіка : методичні рекомендації до вивчення курсу: [текст]. Педагогічний факультет; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2016. 76 с. 2. Інтеграційні процеси у галузі освіти в Європейському Союзі: стратегічні пріоритети, сутнісні характеристики та інноваційні практики [Електронне видання] : аналітичні матеріали (препринт) / О. Локшина, С. Сисоєва, І. Борисенко, Д. Вороніна-Пригодіи , О. Глушко, А. Джурило, С. Кравченко, О. Шпарик ; [наук. ред. Локшина Олена Ігорівна] ; Нац. акад. пед. наук Украї ни, Ін-т педагогіки НАПН Украї ни. – Киї в : [Б. в.], 2025. – 134 с. https://doi.org/10.32405/978-966-644-804-3-2025-257 3. Інноваційні тренди, практики і технології загальної середньої освіти в європейському та північноамериканському регіонах : монографія [Електронне видання] / О. І. Локшина, С. О. Сисоєва, О. З. Глушко, А. П. Джурило, С. М. Кравченко, О. О. Максименко, Н. В. Нікольська, О. М. Шпарик ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки НАПН України ; наук. ред. Локшина Олена Ігорівна. – Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. – 398 с. https://doi.org/10.32405/978-966-983-483-6-2024-251 4. Навчально-методичний посібник з курсу «Інновації загальної середньої освіти в європейському та північноамериканському регіонах» підготовки докторів філософії спеціальностей 011 «Освітні, педагогічні науки», 013 «Початкова освіта», 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)» / Ін-т педагогіки НАПН України ; О. І. Локшина, О. З. Глушко, А. П. Джурило, С. М. Кравченко, О.О. Максименко, Н. В. Нікольська, О. М. Шпарик ; [наук. ред. О. І. Локшина]. – [Електронне видання]. – Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. – 120 с. https://doi.org/10.32405/978-966-983-491-1-2024-3 5. Стан і тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї: навчально-методичний посібник / О. І. Локшина, О. З. Глушко, А. П. Джурило, С. М. Кравченко, Н. В. Нікольська, М. М. Тименко, О. М. Шпарик ; [наук. ред. О. І. Локшина]. – Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. – 110 с.

<table>
<tr><td></td><td>6. Порівняльна професійна педагогіка. 2025. Том 15. №1. URL: https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/10
7. Порівняльна професійна педагогіка. 2025. Том 15. №2. URL: https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/about

8. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2022: виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Київ, 4 листопада 2022 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. Київ–Тернопіль : Крок, 2022. 296 с. DOI: https://doi.org/10.32405/978-617-692-729-7-2022-296.
9. Порівняльна педагогіка: конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 015 «Професійна освіта» (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології), денної та заочної форми навчання; упоряд. Є.Л. Скворчевська . Харків: ДБТУ, 2022. 117 с.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Обсяг дисципліни (години) та види занять</td><td>Денна форма: лекції (16 год.), практичні (16 год.), самостійна робота (88 год.)</td></tr>
<tr><td>Заочна форма: лекції (8 год.), практичні (8 год.), самостійна робота (104 год.)</td></tr>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>Поточне усне опитування, тестування в модульному об’єктно-орієнтованому динамічному середовищі MOODLE, самостійні роботи, студентські презентації</td></tr>
<tr><td>Підсумковий контроль</td><td>Модульна контрольна робота</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання</td><td>Форми поточного та підсумкового контролю і розподіл балів за змістовими модулями:
Поточний контроль здійснюється у формі усного чи письмового опитування; формою підсумкового контролю є залік.
Розподіл балів:
— сумарна максимальна кількість балів з дисципліни протягом семестру становить 100 балів; 100 балів складаються з балів поточного та модульного контролю; _ зміст навчальної дисципліни в семестрі поділяється на змістові модулі, кожен з яких завершується модульним контролем (МК); _ бали за кожен модуль (ЗМ) складаються з двох компонентів – балів поточного контролю та балів модульного контролю. Причому максимальна кількість балів з поточного контролю становить 50; максимальна кількість балів з модульного контролю (контрольна робота) – 50 б.
Форми поточного та підсумкового контролю і розподіл балів за змістовими модулями:
формою підсумкового контролю є залік
Поточний і модульний контроль (100 балів)</td></tr>
</table>

	Змістовий модуль 1 (100 балів)
	Поточний контроль: 50 балів Модульна контрольна: 50 балів

Модульна контрольна робота (*50 балів*)

МКР передбачає визначення рівня теоретико-практичної компетентності з порівняльної педагогіки через виконання відповідних завдань.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь з порівняльної педагогіки.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Контрольна робота містить питання з основних питань курсу, що вивчалися на аудиторних заняттях та виносилися на самостійне опрацювання.

Для успішного виконання модульної контрольної роботи необхідно звернути особливу увагу на те, що формулювання запитань передбачають не лише відтворення вивченого теоретичного матеріалу, але й вміння аналізувати, порівнювати, наводити власні приклади, аргументувати свою думку тощо. Відповідаючи на питання контрольної роботи потрібно висловлюватися грамотно, логічно, підкріплювати теоретичний матеріал власними прикладами, демонструючи своє розуміння основних положень.

При оцінюванні результатів модульної контрольної роботи, враховується:

1) рівень засвоєння знань з порівняльної педагогіки (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота і точність знань);

2) якість актуалізації студентами педагогічних знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура професійного мовлення);

3) сформованості умінь і навичок використання засвоєних знань на практиці;

4) прояв творчості й самостійності в навчально-пізнавальній діяльності;

5) якість виконання роботи (зовнішнє оформлення, своєчасність виконання, ретельність тощо).

Норми оцінювання:

Оцінки «**відмінно»** (45-50 балів) заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні й глибокі знання

навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою літературою.

Оцінки «**добре»** (38-44 балів) заслуговує студент, який виявив повне знання навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну педагогічну літературу.

Проте при цьому допустив несуттєві неточності, пропуски чи помилки.

Оцінки «**задовільно»** (30-37 бали) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої педагогічної літератури.

Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки під час виконання модульної контрольної роботи.

Оцінка «**незадовільно»** (0-29 балів) виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною літературою курсу.

Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, які не виявили знань або виявили їх недостатньо під час виконання модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота виконується на подвійному аркуші паперу із оформленням титульної сторінки, зазначенням варіанту та відповідних запитань контрольної роботи.

Поточний контроль (*50 балів*)

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	**Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)**	**Критерії оцінювання**
Початковий	1	Студент володіє навчальним окремих термінів, фактів бе запитання, які потребують ві
	2	Студент не достатньо усвідо діяльності, робить спробу зн заданого, проте відповідає ли „так” чи „ні”; може самостійн
	3	Студент намагається аналізув на основі елементарних з закономірності; робить

				репродуктивного характеру; з відповіді на запитання.
		Середній	4	Студент володіє початкови завдання за зразком; орі визначеннях; самостійне оп викликає значні труднощі.
			5	Студент розуміє суть нав визначення понять, категорій працювати з підручником, с навчального матеріалу; викон але окремі висновки є нелогіч
			6	Студент розуміє основні пол поверхнево аналізувати освіт відповідь може бути правильн самостійно відтворює бі застосовувати знання під час послуговуватися додатковими
		Достатні й	7	Студент правильно і логічн оперує базовими поняттями зв’язки між ними; вміє нав певних думок, застосовувати ситуаціях; самостійно корис правильно використовувати схеми.
			8	Знання студента досить пов матеріал у стандартних си висновки; відповідь повна, окремими неточностями; в підготувати наукове повідомл
			9	Студент вільно володіє вивче дещо змінених ситуаціях, в інформацію, робить анал загальновідомі докази у вла наукові поняття, категорії; ф може самостійно опрацьовув завдання; має сформовані на здатний до його аналізу, систе
		Високий	10	Студент володіє глибокими і використовує їх у нестанда особливості науково-дослідн наукові висновки; практи педагогічної науки; самостій виконує творчі завдання; м альтернативну; знає суміжні аналізуючи різні педагогічні я
			11	Студент володіє узагальн дисципліни, аргументовано ситуаціях; вміє знаходити дж ставити і розв’язувати пробле для власних аргументованих (диспути, круглі столи то викладача підготувати ви

		конференцію; самостійно ви своєї пізнавальної діяльності явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві здібності в навчальній діяльн засобів для обґрунтування т складні проблемні ситуа системно-наукового аналізу розв'язувати проблеми, само інформацію; займається наук творчо викладає матеріал в у свої здібності й схильності; інформації; моделює ситуації

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Контроль самостійної роботи студента здійснюється під час усного чи письмового опитування на практичних заняттях. Окремого балу за цей вид роботи не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Метою та завданнями самостійної роботи студентів під час вивчення "Порівняльної педагогіки" є:

– опрацювання та осмислення лекційного матеріалу;

– формування навчально-методичного підґрунтя та організаційної основи розвитку мотивації до навчання;

– підготовка студентів до практичних занять з теоретичних та практичних проблем курсу на основі самостійного вивчення окремих питань та освоєння рекомендованої літератури;

	– надання можливості студентам виконувати завдання, які відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, не обмежуючи їх виконанням стандартизованих завдань; – контроль поточних знань студентів шляхом опитування на практичних заняттях, а також тестування; – підсумковий контроль у формі заліку. У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками: ✗ організації самостійної навчальної діяльності; ✗ самостійної роботи в бібліотеці з каталогами; ✗ праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою; ✗ конспектування літературних джерел; ✗ роботи з довідковою літературою; ✗ опрацьовування статистичної інформації; ✗ підготовка доповідей з проблем курсу. Кожен студент повинен уміти раціонально організовувати свою навчальну самостійну діяльність. Важливим є вміння скласти план своєї роботи, чітко визначити її послідовність. Необхідно, щоб план самостійного навчання був реальним і його виконання приводило до плідних наслідків у навчальному процесі. Для успішної самостійної роботи значну частину часу студент виділяє для роботи в бібліотеці. Треба розуміти сутність складання алфавітного й тематичного каталогів, вміти швидко знаходити в них необхідну літературу, знати особливості бібліографічного шифрування. Для плідної роботи з літературними джерелами студенту корисно скласти свою власну бібліографію, заповнюючи бібліографічні картки на необхідні для нього книги, брошури або статті. Для роботи у бібліотеках студенту треба вміти користуватися різноманітними каталогами. Відібрана для самостійного опрацювання література може бути різною як за обсягом наукових даних, так і за характером їхнього викладу. Потрібно відібрати необхідний для опрацьовування матеріал (розділи, підрозділи тощо), а також розсортувати його за важливістю (що для детального вивчення, а що для ознайомчого читання). Процес читання має відбуватися повільно, вдумливо, до незрозумілих питань слід обов’язково повертатися, наводити додаткові довідки, щоб зрозуміти сутність думки автора. Знання незнайомих термінів слід одразу ж з’ясовувати за тлумачними словниками, енциклопедіями або спеціалізованими довідниками. У процесі роботи з літературою корисно робити виписки найважливіших думок, формулювань, окремих висловів на аркушах паперу із зазначенням автора, джерела, сторінок і абзаців. Для кращого засвоєння матеріалу, розвитку творчого мислення основний зміст прочитаного доцільно формулювати у вигляді тез.

	Конспект є стислим викладом основної сутності опрацьованого матеріалу. Конспект має бути стислим, змістовним і записаним своїми словами і формулюваннями. Класичні визначення, оригінальні думки, вислови слід записувати до конспекту повністю з посиланням на автора, джерело і сторінку. У процесі конспектування важливо витримувати логічний зв'язок між окремими складовими тексту. У тексті конспекту корисно підкреслювати найважливіші теоретичні положення, визначення, висновки і робити помітки на полях. Систематичне конспектування опрацьованого матеріалу дисциплінує розум, відпрацьовує вміння формулювати свої думки в короткій змістовній формі, сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу. Для цілісного уявлення про навчальну дисципліну студенту необхідно користуватися довідковою літературою: енциклопедіями, енциклопедичними словниками, галузевими довідниками тощо. Майбутній фахівець повинен достатньо вправно користуватися персональним комп'ютером. Робота з матеріалами "Інтернету" надає можливість отримувати найновішу інформацію з різних сфер життя нашої держави. **Семестровий залік** Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Студенти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, отримують оцінки за результатами підсумкового контролю у формі заліку з навчальної дисципліни. Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, отримують за результатами підсумкового контролю у формі заліку оцінку F за шкалою ECTS та „не зараховано"/„незадовільно" за національною шкалою. Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі заліку, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості. До індивідуального навчального плану студента результати підсумкового контролю у формі заліку заносяться за умови, якщо студент не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю та його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 балів.
Локація	Згідно з розкладом : https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/

Розробник Олена ДУТКО